

JAAN PAKK 90

Jaan Pakk sündis 26. novembril 1901 Vohnja vallas Kallukse külas. Pere, kus tulevane muusik kasvas, oli viieliikmeline ja Jaan Paku mälestuste järgi laulnud kodus kõik. Isalt päris ta muusikalised eeldused, emalt armastuse laulda. Vanem öde mäletas, et väikese Jaani muusikaalustus ilmnes juba paariaastasena.

Et isa Tõnis laulis Vohnja segakooris, koosnes ka kodune repertuaar põhiliselt tolaeagsetest segakoorilauludest. Kodus lauldud ka hästi palju kaanoneid, sest neid teadnud isa nii palju, et «puistanud nagu varrukast». Tõnis Pakk olnud üldse ärkosa vaimuga mees ja püüdnud igati kõigea kursis olla. Ta mänginud ka viiulit, kuid nooti polevat tundnud.

Üheksa-aastane Jaan alustas kooliteed Undla vallakoolis. Oppimine edenes hästi, kuid muusikiline tegevus piirdus selles koolis vaid laulutundidega. Edasi siirdus Jaan juba Kadrina kihelkonnakooli, kus algas ka teadlikum lähenemine viiulimängule ja muusikale üldse. Keskkhariduse andis Tapa gümnaasium, mis avas oma ukse 1918. aastal. Kõrvuti õppetööga osales Jaan Pakk agaralt kooli muusikaelus. Koos laulmisõpetajaga asutas ta õpilaskoori ja -orkestri, pani tööle duetid ja ansamblid. Tapa Reaalgümnaasiumis tegeles Jaan pidevalt ka viiulimänguga. Põhilise repertuaari moodustasid ikka tantsulood ja rahvaviisid, kuid suur oli noormehe tahe mängida midagi «suurt ja tõsist». Takistuseks oli nootide puudumine ja ega iseõppimise teel saavutatud oskused kõike mängida võimaldanudki. Ühel kontserdil aga mängis Jaan Pakk Hauseri «Hällilaulu» ja selle palaga astus ta 1922. aastal ka Tallinna Kõrgemasse Muusikakooli. Tema õpetajaks sai Johannes Paulsen. Õpingud katkesid aga majanduslike raskuste tõttu ja teist korda sai Jaan Pakust tudeng 1926. aastast, nüüd juba keskkooli lauluõpetajate klassis, mille lõpetas 1932. aastal. 1925. aastast algas õpetajatöö Läänemaa Õpetajate Seminaris kuni selle likvideerimiseni 1932. aastal. Kaks aastat oli Jaan Pakk õpetaja Tartu Pedagoogiumis ja ka pärast selle sulgemist jõudis ta kodukohta tagasi. Tuli ja jäi kuni surmani.

Vahepeal oli Jaan Pakust saanud perekonnanimene ja väikestest koormest, mida Rakvere Ühisgümnaasium pakkus, poleks jätkunud pere ülalpidamiseks. Et Rakvere ja Tapa vahel oli hea raudteeühendus, töötas Jaan Pakk

19. märtsil 1945 hakati tänu Virumaa legendaarsele muusikamehele Jaan Pakule Rakvere lastele õpetama muusika AB-d muusikaalgkoolis, mis 1949. aastal nimetati Rakvere Lastemuusikakooliks. Rakvere Lastemuusikakoolis töötas Jaan Pakk 1979. aasta kevadeni, ühtekokku 34 aastat, nendest 17 direktorina. Paku Jaan, nagu teda omal ajal kutsuti, on olnud ja jäänud Rakvere muusikaelu sümboliks. Austatud Jaan Pakk oli alati abivalmis, südamlik, heatahtlik ja huumorimeelne mees.

algul kahes linnas. Tapal töötas ta kolm aastat, siis pakkus Rakvere Ühisgümnaasium noorele õpetajale täiskoormuse ning ta asus täie energiaga selle kooli muusikaelu juhtima. Lisaks laulmistundidele olid tema hooleks veel orkestritunnid, koorid, ansamblid. Ligi 30 aastat — kuni 1962. aastani — õpetas ta laulmist Rakvere 1. Keskkoolis. Ta viis keskkooli segakoori Eestimaa koorilaulu esiridadesse.

1945. aastal pani Jaan Pakk Rakveres käima muusikaalgkooli, mis on praegu Eesti vanemaid lastemuusikakoole. Oli selle kooli direktor 1963. ja viiuliõpetaja 1979. aasta kevadeni. Õpetas ka solfedžot ja muusikaliteratuuri.

Jaan Paku käe all on õppinud paljud nimekad muusikud: Kuno Areng, Valve Lepik, Erich Loit, Uno Taremaa, Uno Kreen, Ants Söber, Arvo Pärt, Hans Hindpere, Tiit Tralla, Aino Kõlvand, Merike Vaitmaa: jpt.

Laulupedagoogi ja muusikaõpetaja töö kõrval oli Jaan Pakk ka tunnustatud koori- ja orkestrijuht. Paljudel kohalikel laulupidudel juhatas ta naiskoore, orkestreid ja ühendkoore. Jaan Pakk oli naiskoori «Viru» audirigent.

Vähem tuntakse Jaan Pakku

kui heliloojat. Helilooming hõlmab põhiliselt vokaalmuusikat, tuntumad on soololaulud «Sina oled kelm», «Kumab üks linn», «Ühele naisele», kooriloomingust on lauldavamad «Lätsi külla», «Lumehelbeke» segakoorile, naiskoorile «Juuniöö», «Kodumaa» ja «Sinilill». Instrumentaalmuusika piirdub vaid sobiva repertuaari puudumisel koolide orkestritele kirjutatud marsside, tantsude ja teiste väikevormidega.

Suurte teenete eest muusikaelu arendamisel on Jaan Pakku autasustatud Lenini (1960) ja Tööpunalipu ordeniga 1954. aastal, 1957. aastal anti Eesti NSV teenelise õpetaja austav nimetus 1947. anti talle haridustöö ja 1970. aastal kultuuritöö eesrindlase nimetus. Hea töö eest on teda autasustatud mitmete aukirjadega.

Jaan Pakk suri 8. detsembril 1979, neli kuud pärast pensionile jäämist.

Jaan Paku 90. sünniaastapäeva tähistame 26. novembril: kell 16 — lillede asetamine haualle Kadriinas (buss väljub 15.45 Tallinna tn. 5 hoovis); kell 18 — meenutuste õhtu Tallinna tn. 5 saalis.